

"...

II - İTİRAZIN GEREKÇESİ

Başvuru kararının gerekçe bölümü şöyledir:

"Taraflar arasındaki uyuşmazlık, Alman Sigorta merci'inden alınan işsizlik yardımının yaşlılık aylığı bağlanmasına engel teşkil edip etmediği üzerine toplanmaktadır.

Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun 22.4.1998 tarih ve 1998, 10-281/298 sayılı kararında "... Federal Almanya'da işsizlik sigortasına yardım alınan, kişinin Almanya'da oturduğuna ve yurda kesin dönüş yapmadığına kuvvetli bir delil ve karine oluşturur. Ancak bu karinenin aksi belirecek somut olayın özellikleri de göz önünde tutularak aynı güçte delillerle kanıtlanabilir. Davacı ikametgah ilmühaberi ibraz etmişse de alınan belgenin her zaman temin edilebileceği mümkün bulunduğundan alınan ilmühaber kuvvetli delil niteliğinde kabul edilemez. Davada, davacının sözü edilen nitelikte herhangi bir delil getiremediği anlaşıldığı halde davanın reddine, karar verilmesi gerekirken..."gerekçesi ile mahkeme kararını bozarken işsizlik sigortasından yardım almasını yurda kesin dönüş yapmadığına karine olarak kabul etmiş iken Yargıtay 10. Hukuk Dairesinin 30.6.1998 tarihli 1998/2897-4993 sayılı kararında ise, "...3279 sayılı Yasa ile 506 sayılı Yasanın 63. maddesinde yapılan değişiklikle işten ayrılma şartı ortadan kaldırılmış ve 3201 sayılı Yasanın işten ayrılma şartına paralel konulan 6/A (a) maddesindeki yurda kesin dönüş fıkrası ilga edilmiştir. Zira sosyal güvenlik yasaları kamu düzenine ilişkindir. Aksinin kabulü ise Anayasanın 10. maddesindeki eşitlik ilkesine çalışma hürriyeti ile ilgili 49. maddesine, sosyal güvenlikle ilgili 60-61. maddelerine aykırı olur..." gerekçesi ile yurt dışındaki hizmetin borçlanılmasının yurda kesin dönüş şartına bağlı olmadığını benimsemiştir.

Esasen 3201 sayılı Yasanın 6/A (a) maddesindeki "yurda kesin dönülmüş olması" ve aynı maddenin (B) bendinde belirtilen ve aylık bağlanan kişilerin yurtdışında çalışmaya başlamaları halinde aylıklarının kesileceği hükümlerinin Anayasanın 10. maddesindeki eşitlik ilkesine, çalışma hürriyeti ile ilgili 49. maddesine, devletin çalışanların sosyal yardımlardan yararlanmaları için gerekli tedbirleri almasını emreden 55. maddesine, sosyal güvenlik hakkı ile ilgili 60. maddesine, yaşlıların devletçe korunacağına dair 61. maddesine, yabancı ülkelerde çalışan Türk vatandaşlarına devletin yardımcı olmasına dair 62. maddesine, devletin sosyal ve ekonomik alanlarda Anayasa ile belirlenen görevlerini malî kaynaklarının yeterli ölçüsünde yerine getirmesi gerektiğine dair 65. maddesine aykırı olduğu düşünülmektedir. Zira 3201 sayılı Yasanın yürürlük tarihi olan 22.5.1985 tarihi olup bu yasanın kabul edildiği ve daha önce yaşlılık aylığına hak kazanabilmek için 506 sayılı Yasanın 62. maddesinde belirtilen şartlardan biri, işçinin işinden ayrılması ve işi ile ilişkisinin kesilmesi iken bu şarta paralel olarak 3201 sayılı Yasanın 6/A(a) maddesinde "yurda kesin dönülmüş olması" şartı konulduğu, ancak 506 sayılı Yasanın 63. maddesinde 29.4.1986 tarihinde yürürlüğe giren 3279 sayılı Yasa ile yapılan değişiklikle maddeye eklenen (B) bendinde bu kanuna göre yaşlılık aylığı almakta iken sigortalı olarak bir işte çalışmaya başlayanların yazılı talepte bulunmaları halinde yaşlılık aylıkları ödenmesine devam olunur. Ancak bunlardan...sosyal güvenlik destek primi kesilir şeklinde hüküm konulmuş ve böylece yaşlılık aylığı bağlanan kişilerin tekrar işte çalışmaları yasağı kaldırılmıştır. Böylece işten ayrılmadan yaşlılık aylığı bağlanması için şartlar oluşmuşsa yaşlılık aylığı bağlanabilecektir. Nitekim 1479 sayılı Bağ-Kur Yasasının 35. maddesinde de yaşlılık aylığı bağlanması için işten ayrılma şartı öngörmemiştir. Keza 2926 sayılı Tarım-Bağ-Kur Yasasının 17. maddesinde çalışmakta olanlar yaşlılık aylığı yönünden şartlar oluşmuşsa yaşlılık aylığı alabilecekleri gibi çalışmalarına da devam edebileceklerdir. Yaşlılık aylığı için işten ayrılma şartı aranmamıştır.

Yurt dışında çalışan kişilerin yurtdışı ikametgâh etmeleri halinde SSK'nca bağlanan yaşlılık aylığının kesilmesi de söz konusu değildir. Yurda kesin dönüş yapan kişinin yurtdışındaki hizmetlerinin borçlanılarak SSK'ndan emekli olma imkanı var iken aynı prim aynı hizmet dikkate alınmasına rağmen ve bu noktada yurda kesin dönüş yapanlar için devletin yükümlülüğü yurda kesin dönüş yapmamış olanlara nazaran daha az değilken yani Devletin maddi ve sosyal katkısı yurda kesin dönüş yapmayana daha fazla olmazken kanunda belirtilen yurda kesin dönüş şartının Anayasa'daki eşitlik ilkesine aykırı olduğu izahat varestedir. Yurda kesin dönüş yapmayan kişinin yurt dışında çalışmasının veya işsizlik yardımı almasının Devletimize herhangi bir yük getirmediği, üstelik döviz getirmeye kısmen katkısı bulunduğu halde illâki işçimize sen yurt dışından herhangi bir yardım almayacaksın diye zorlama yapmanın ve bu hususta bağlanan yaşlılık aylığının kesilmesi yukarıda belirtilen Anayasa'nın maddelerini lafzına ve ruhuna aykırıdır. Yurda kesin dönüş yapmayan kişinin vatandaşlık hakkını elinden almadığımıza göre ve diğer sosyal güvenlik kurumlarından emekli olanlara çalışma hakkını kısıtlamamışken yurda dönüş yapan vatandaşlarla yurda dönüş yapmayan vatandaşlar arasında ayırım yapan 506 sayılı Yasanın 6/A(a) maddesi ile 6/B maddesi, Anayasa'nın vatandaşlar arasında eşitlikle muamele yapılması hükmüne ve yukarıda belirtilen maddelerine aykırı görülmüştür. Kaldı ki, Almanya mevzuatına göre Alman Sigorta Merci'inden işsizlik sigortasından aylık alınması, ilgilinin Almanya'da ikametgâh etmesini gerektirmekte ise de, Türkiye Cumhuriyeti ile Almanya Federal Cumhuriyeti arasındaki sosyal güvenlik sözleşmesinin 4/a maddesi aynen "bu sözleşmede aksine bir hüküm yoksa bir akit tarafın yardım hakkının doğmasını veya para yardımlarının yapılmasını bu taraf ülkesinde ikamet etme şartına bağlı kılan mevzuatı 4. maddede belirtilen ve diğer akit taraf ülkesinde ikamet eden kimseler hakkında uygulanmayacağını öngördüğünden Alman işsizlik sigortasından para almasını borçlanma işleminin ve bağlanan yaşlılık aylığının iptalini gerektirmez. Yani Alman mevzuatına göre dahi Türkiye'de ikamet edilmesinin mahsuru yok iken bizim mevzuatımızda aylık bağlanmasının Türkiye'de ikamet şartına bağlanması hem Türk vatandaşlarının sosyal haklarını kendi mevzuatımızla kısıtlanması hem de vatandaşlar arasında ayırım durumu doğurur ki, bu husus Anayasa'nın yukarıda belirtilen maddelerine açıkça aykırı olur.

Bu durum karşısında 3201 sayılı Yasanın 6/A(a) maddesinde ki "Yurda kesin dönüş olması" şartı ile buna bağlı olarak vaaz edilen aynı maddenin (B) bendinde ki hükümlerin Anayasamızın 10., 49., 55., 60., 61., 62. ve 65. maddesine aykırı olduğundan anılan Kanun hükümlerinin iptali gerekir düşüncesiyle ve bu hususta ki davacı vekilinin ciddi bulunan Anayasa'ya aykırılık iddiası nedeniyle, Anayasa'nın 152. maddesi gereğince dosyanın tasdikli örneğinin Anayasa Mahkemesine gönderilmesine..."